

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Admirandvm vindictae divinae theatrvm

Tympe, Matthäus

Monasterii Westphaliae, 1611

Adulterium

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51314)

DE ADULTERIS IVSTO DEI IUDICIO PUNITIS.

Ir Leuita iniuriam in vxore pas-
sus, vimque eius indignitatis se-
cum reputans (mulier enim He-
bræa erat, & ex stirpe Iudæ) tan-
tisq; cõtumelijs attonitus (quem
admodum diuina iudicum scriptura denun-
ciat) vxoris corpus in partes diuisum ad om-
nes Israeliticas tribus misit, vt iniuria non ad
se solum, sed ad omnes æquè pertinere crede-
retur; vtq; vel vicem eius dolentes, vindices
se præberent; vel negligentes, eius sceleris
pudore suffunderentur. Nuncijs rem, vt gesta
erat, enarrarunt: illi autem qui visu audituq;
id cognouissent, in hæc verba proruperunt:
Nunquam tale quid, ex quo filij Israel ex A E-
gypto ascenderunt, accidisse. Concitata igitur
sunt vniuersæ tribus Israel, omnesq; quasi
id peculiariter passi essent, in vnum coiere.
In summa, debellati sunt qui hoc scelus per-
petrauerant: non enim ad generis cõiunctio-
nem qui in bellum coiere, sed ad facinus re-
spexere. Rectè autem omnes Iudæi quasi ad
incendium excitatum ad scelus hoc vindican-
dum concurrebant, non solum vt improbita-
tis odium sancirent, sed etiam ne cuncti eius
vindicta inuoluerentur. Præclarè enim diui-
nis legibus erat statutum vt violatam religio-

A nem

S. Athan.
ep. ad or-
thodoxos
de clade A-
lexandriæ
ecclesiæ.
Ind. 19. &
20.

Vxor Leui-
tæ a Gabao-
nitis petu-
lanter vexa-
ta perit.
Vulgatur
scelus.

Vniuersa
gens Iudæo-
rũ corripit
arma cõtra
Gabaoni-
tas & Ben-
iaminitas
(qui eorũ
patrociniũ
susceperat)
& impro-
borum exi-
tio reatum
expiat.

Deut. 13.
Auferes
malum de
medio tui.

Vniuersus
populus
tantæ scedi
tatis deli-
gione ex-
soluitur.

2.

Godf. Vi-
terb. in
Chron.
Delr. disq.
mag lib. 4.
c. 4. q. 4. f. 3.
Adulteriū
occulte cō-
mittentes
detegūtur
& puniun-
eur.

Vxor lubri-
cā fide, con-
scientia
nulla.

nem expiarent, ne sceleris cōtagione astricti tenerentur, si flagitium publicè non vindicaret. Quo præcepto institutus Dauid se de multa nocte vigilare solitum ait, vt de ciuitate Domini tolleret omnes qui operantur iniquitatem, gnarus nimirū nullum sacrificium Deo gratius cōtingere prauorum hominum supplicio, quo resp. religione exsoluitur, coneretur improbitas, innocentia confirmatur.

Imperator Ottho III. vxorem habuit Mariam filiam Regis Aragoniæ, sceminam sterilem & impudicam. Illa iuuenem muliebri habitu secum circumducebat quo abutebatur dū cubiculariæ Domicellæ officium gereret. Hoc cum pio Imperatori innotuisset, multi principibus astantibus, vestibus iuuenis spoliatur atque pro scemina masculus deprehenditur, vnde iudicio damnatus viuus exuritur. Cum autem imperatrix amicorum intercessione veniam impetrasset, in Italia circa Mutinam Comitem quendam elegantissimæ formæ, sed virum optimum in sui amore pellicere conata est. Qui tale nefas recusauit, dicens se omnino non velle thorum Domini sui Imperatoris maculare. Quapropter indignata fuit contra eum regina, & accusabat eum corā Imperatore (vt Iosephus olim vxor Putipharis) quomodo ipsam violenter voluisset oppressisse, & hanc accusationem falsis probauit testibus, (vt noua Phædra Comitem Mutinensem in amplexus trahere conata, repulsam vertit in furorē, & odio eius

ADULTERII.

§

quem impotenter amarat inflāmata crimen suū in innocentem regessit). Cōmotus Imperator ipsum iussit decollari, nō obstante quacunq; contradictione. Tempore vero decollationis vocavit ad se Comes vxorem suam legitimā, mulierem prudentissimā, & (quod rarū) fortem, dicens: Ecce, vxor mea p̄dilecta, innocens sum huius criminis (vxori inquā conatus Augustę, responsum suum, calumnias illius, periculum suū aperit decretumq; sibi dicit mille mortes oppetere potius acerbissimas, quam tantum imperatoris sui de incontinentia & perfidia Augustę natū, dedecus in lucem proferat) sed modo tolle caput meum inquit, & diligenter serua, quia coram Rege debet facere meam expurgationem in igne, & sic meam corā omnibus declarare innocentiam, quia nunquā contraxi cum aliqua adulterij maculam (illam ait se si quid de ipsa bene vnquā meruerit, obtestari, virili constantiā, sexus & coniugij oblita, sententiam quę impendebat mortis ignominiosę vt perferret: se necato, cōiugis animū & memoriam resumeret, & animo imperterritito nomen mariti ab ignominia liberaret. Nō diu post Comes culpā Augustę suo capite luit) vxor cū eiulatu caput sustulit & diligēter custodiuit. Facto vero aliquo interuallo tēporis Imp. Ottho cōstituit (cōuentū imperialē) diē iudiciariā in qua vellet reddere vnicuiq; iustitiā. Occurrebat & vxor Comit̄ implorādo iustitiā Imp. dicens:

Cedit honor, p̄prius
amori Cæsaris quia
honorem
Cæsaris
vitę suę
p̄ponit.

A 2 Sere-

D E P O E N I S

4
Serenissime princeps, quid illi est faciendum qui iniuste condemnat & occidit proximum suum? Cui imperator respondit: talis reus est mortis, cui vidua. Tu es ille qui iniuste meum de medio sustulisti & occidisti maritum. Ortho admirabundus: at tu quonam pacto, inquit, viri tui quam iactus innocentiam probabis? illa inquit: Ecce caput innocenter occisum, quod probabo si in igne maneat illesum & ego similiter maneo illæsa. Ad quod Imperator stupefactus expurgationem viduæ admittit, copiosum ignem parari fecit, in qua vidua cum capite sui coniugis illæsa permansit. Exterruit miraculum imperatorem, adeo ut se quidem dignum supplicij profiteretur sed moram posceret aliquam subeundi, viduam multum importunis precibus instabat, & mortem Imperatricis postulabat. Regina, inquit, supplicium solum posco cuius nefaria calumnia me marito, te fidissimo milite, rempublicæ strenuo spoliavit. Videns vero Imperator quod via iuris mortem declinare vxor sua non posset, inducias octodecim dierum petijt. Interim Imperator causam Comitis occisi diligenter perscrutabatur, & Comitem innocentem, Imperatricem ream mortis inuenit. Idcirco ipsam (quæ Veneris igne male arserat) carnicis manu in rogam coniectam iustis flammis absumi iussit, & vxorem Comitis multis maneribus ditavit, atque territorium eiusdem Comitis quatuor validissimis castris in He-

Imperatorem ad rationis poenam vocat.

Falso accusati innocentia post mortem iniustam signum miraculoso declaratur.

trun
Gor
sten
tit
99
gæ
the
& a
can
pur
ber
ma
De
eni
re,
mo
Ro
cui
D
A
lar
ui
pe
re
Et
at
trun

truria ampliavit. lib. 2. Chron. Imperatorum.
 Gotscalcus Holenser. 23 partis hyem. Lyco-
 stenes in Theatro mundi. Antoninus parte 2.
 tit. 6. c. 3. §. 2. & c. Baronius vero Anno Christi
 998. ex Gotsfrido Viterbiensi qui hanc tra-
 gœdiam carmine cecinit, & Iacobus Strada in
 thesauro imp. Item Krantzius li. 4. Saxo, c. 26.
 & alij dicunt post Comitum mortem vxorem
 candenti ferro (lamina) mariti innocentiam
 purgasse cum allatum iussu Orthonis ferrum
 bene ignitum sine noxa cunctis intuentibus
 manu prehendit & tenuit. forte duobus signis
 Deus ostendit imperatoris graue erratum, ei
 enim durum erat atq; difficile illud agnosce-
 re, & vxoris propriæ infamiâ prodere, eamq;
 morti dedere.

Contrectat
 ferrum
 candens
 iniusta
 quia iusta,
 stringit vt
 flores igni-
 tum me-
 tallum.

Anno Christi 659. Longobardorum Rex
 Rodoaldus occiditur à Longobardo homine
 cuius vxorem adulterio polluerat.

*DE AMBITIOSIS QUI GRAVIS-
 simas iniustissimo Deo pœnas
 persoluerunt.*

Accidit sæpe, vt æstuans semper maioris
 gloriæ cupidine animus, quanta Dei
 largitate consecutus fuerit obliuiscens ac par-
 uipendens, atque a deo immemor vt iuges re-
 pendat Deo gratias, cum infelix altiora suspi-
 ret, spiret atq; anhelet ad summa, ipse sibi ne-
 stat laqueos, gladioq; in suâ necem exacuat,
 atq; patratorum scelerum, à se incipiens, pœ-
 nas

I.
 Baron.
 tom. 5. an.
 nal. anno
 Chr. 395.
 Vide ex-
 empl. 2. in
 iustitiæ.